

Warunki obrotu dla Uprawnień do emisji EUA

*Zatwierdzone Uchwałą Zarządu nr 89/23/26 z dnia 02.06.2026 r.
wchodzą w życie z dniem 24.06.2026 r.*

Warszawa, 24 czerwiec 2026 r.

DEFINICJE I SKRÓTY

Bank Rozliczeniowy, Bank Płatnik Izby, BPI – bank, który na podstawie umowy z Izłą oraz umów z Bankami Płatnikami Uczestników Izby zapewnia Izbie usługi finansowe związane z rozrachunkiem transakcji zawartych na Giełdzie. Funkcję Banku Płatnika pełni Deutsche Bank Polska S.A.;

Bank Płatnik Uczestnika Izby, BPUI – bank, za pośrednictwem którego Uczestnik Izby reguluje swoje zobowiązania i należności pieniężne z tytułu rozliczeń prowadzonych przez Izbę;

Członek Giełdy – podmiot, który zawarł z Giełdą umowę o członkostwo;

Dyrektywa 2003/87/WE – Dyrektywa 2003/87/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 października 2003 r. ustanawiająca system handlu przydziałami emisji gazów cieplarnianych we Wspólnocie oraz zmieniająca dyrektywę Rady 96/61/WE, zmieniona w szczególności: Dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/410 z dnia 14 marca 2018 r.;

Dyrektywa 2014/65/UE – Dyrektywa 2014/65/UE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 15 maja 2014 r. w sprawie rynków instrumentów finansowych oraz zmieniająca dyrektywę 2002/92/WE i dyrektywę 2011/61/UE;

Giełda, TGE – Towarowa Giełda Energii S.A. z siedzibą w Warszawie;

instrument finansowy – rozumie się przez to instrumenty finansowe w rozumieniu ustawy o obrocie instrumentami finansowymi;

Izba, IRGiT – Izba Rozliczeniowa Giełd Towarowych S.A. z siedzibą w Warszawie, uprawniona na podstawie umowy z Giełdą do rozliczania i do rozrachunku transakcji zawieranych na RIF, zgodnie z ustawą o obrocie instrumentami finansowymi;

rachunek w Rejestrze Unii – rachunek służący do rejestrowania Uprawnień do emisji w Rejestrze Unii;

konta rozliczeniowe – urządzenia ewidencyjne prowadzone przez IRGiT służące do ustalenia zobowiązań i należności wynikających z rozliczeń transakcji giełdowych o których mowa w Szczegółowych zasadach rozliczeń i rozrachunku, dostępnych na stronie internetowej IRGiT (www.irgit.pl);

konta zabezpieczeń – urządzenia ewidencyjne służące do rejestrowania łącznej wartości zabezpieczeń wniesionych przez Uczestników Izby, o których mowa w Szczegółowych zasadach rozliczeń i rozrachunku, dostępnych na stronie internetowej IRGiT (www.irgit.pl);

kurs rozliczeniowy – wartość kursu określona w momencie zawarcia transakcji, po której następuje rozliczenie, wyrażona w złotych (z dokładnością do 0,01 PLN) za 1 EUA;

Regulamin IRR – Regulamin Izby Rozliczeniowej i Rozrachunkowej, tekst jednolity przyjęty w dniu 30 kwietnia 2019 roku przez Zarząd Izby Rozliczeniowej Giełd Towarowych S.A. na podstawie Uchwały Rady Nadzorczej Izby Rozliczeniowej Giełd Towarowych S.A. nr 22/04/IV/2018, wraz z wszystkimi późniejszymi zmianami, dostępny na stronie internetowej IRGiT (www.irgit.pl);

Regulamin RIF - Regulamin obrotu Rynku Instrumentów Finansowych Towarowej Giełdy Energii S.A. ustalony przez Radę Nadzorczą Towarowej Giełdy Energii S.A. uchwałą 178/38/VII/19 z dnia 29 marca 2019 r., wraz z wszystkimi późniejszymi zmianami (aktualny tekst Regulaminu obrotu Rynku Instrumentów Finansowych TGE znajduje się na stronie internetowej Giełdy www.tge.pl);

RIF – Rynek Instrumentów Finansowych prowadzony przez Giełdę;

Rejestr Unii - to rejestr Unii, o którym mowa w art. 3 pkt 17) ustawy z dnia 12 czerwca 2015 r. o systemie handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych (Dz. U. z 2015 r., poz. 1223, z późn. zm.);

Uczestnik Izby – podmiot, który uzyskał uczestnictwo w Izbie na mocy uchwały Zarządu IRGiT i dopuszczony został przez Izbę do rozliczania transakcji zawartych na giełdzie;

Rozliczenie – ustalenie salda zobowiązań bądź należności w wyniku zawartych transakcji przez Uczestnika Izby lub klienta Uczestnika Izby, będącego Członkiem Giełdy;

Rozrachunek – zrealizowanie transakcji na Uprawnieniach do emisji rozliczanych przez Izbę, poprzez transfer środków pieniężnych lub transfer Uprawnień do emisji, w związku z transakcją zawartą na giełdzie;

SZOR – określone zgodnie z Regulaminem RIF przez Zarząd Giełdy Szczegółowe Zasady Obrotu Rynku Instrumentów Finansowych Towarowej Giełdy Energii S.A.

Uprawnienia do emisji, EUA – są to uprawnienia do emisji rozumiane jako EUA, będące przedmiotem obrotu na rynku finansowym;

Ustawa o obrocie – ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi;

Warunki obrotu – niniejsze Warunki obrotu dla Uprawnień do emisji;

Rozdział 1. WSTĘP

Niniejsze "Warunki Obrotu" dotyczą instrumentu na Uprawnienia do emisji.

Przez kontrakt rozumiana jest umowa pomiędzy sprzedającym a kupującym, zawarta na Rynku Instrumentów Finansowych prowadzonym przez TGE, na warunkach określonych przez Giełdę w standardzie instrumentu finansowego - Uprawnienia do emisji. Wykonanie umowy następuje poprzez rozrachunek pieniężny i fizyczny Uprawnień do emisji na zasadach określonych przez Izbę Rozliczeniową. Dostawa Uprawnień do emisji jest realizowana poprzez transfer uprawnień na rachunek kupującego w Rejestrze Unii. Warunkiem dopuszczenia podmiotu do zawierania transakcji na Uprawnienia do emisji jest posiadanie rachunku w Rejestrze Unii.

Rozliczenia, polegające na ustaleniu zobowiązań i należności z tytułu zawartych transakcji na RIF oraz wyliczenia kwot rozliczenia dokonywane są po każdej sesji giełdowej na podstawie kursu zawartych transakcji.

Szczegółowe zasady zabezpieczania roszczeń wynikających z kontraktów objętych niniejszymi Warunkami obrotu, ustalania depozytów zabezpieczających oraz zasady rozliczania tych kontraktów zawarte są w Rozdziale 4 niniejszych Warunków obrotu („Załącznik – Zabezpieczenie płynności rozliczeń”).

Termin rozpoczęcia obrotu Uprawnieniami do emisji objętymi niniejszymi Warunkami obrotu zostanie określony w uchwale Zarządu Giełdy, przy czym termin ten nie może przypadać wcześniej niż na 7 dni i nie później niż 30 dni licząc od dnia opublikowania tej uchwały.

Ostatnim dniem obrotu Uprawnieniami do emisji jest 30 kwietnia 2031r.

Szczegółowe zasady ustalania terminów rozpoczęcia i zakończenia obrotu Uprawnieniami do emisji, objętymi niniejszymi Warunkami Obrotu, zostały opisane w Rozdziale 3 „Dane o warunkach obrotu”.

Towarowa Giełda Energii S.A. nie ponosi odpowiedzialności z tytułu ryzyka inwestycyjnego związanego z obrotem Uprawnieniami do emisji objętymi niniejszymi Warunkami obrotu. Jednocześnie potencjalni nabywcy oraz wystawcy tych Uprawnień do emisji powinni zwrócić szczególną uwagę na czynniki ryzyka związane z inwestycją w kontrakty objęte niniejszymi Warunkami obrotu, które zostały opisane w pkt 3.1. Rozdziału 3 niniejszych Warunków obrotu.

Niniejsze Warunki obrotu zostały sporządzone dnia 8 czerwca 2026 r.

Termin ważności niniejszych Warunków obrotu upływa z dniem 30 kwietnia 2031 r.

Niniejsze Warunki Obrotu zostaną podane do publicznej wiadomości najpóźniej na 7 dni przed rozpoczęciem obrotu pierwszą serią kontraktów objętych tymi Warunkami Obrotu, na stronie internetowej Giełdy (<http://www.tge.pl>).

SPIS TREŚCI

DEFINICJE I SKRÓTY	2
Rozdział 1. WSTĘP	4
SPIS TREŚCI	5
Rozdział 2. OSOBY ODPOWIEDZIALNE ZA WSZYSTKIE INFORMACJE ZAWARTE W WARUNKACH OBROTU	7
Oddział 2.1. Firma, siedziba i adres podmiotu sporządzającego Rozdziały 1 – 3 niniejszych Warunków Obrotu	7
Osoby umocowane do działania w imieniu Towarowej Giełdy Energii S.A.	7
Oddział 2.2.	7
Oświadczenie o odpowiedzialności osób działających w imieniu podmiotu sporządzającego Rozdziały 1 - 3 Warunków Obrotu	7
Oddział 2.3.	7
Oświadczenie spółki prowadzącej giełdę o odpowiedzialności za rozliczanie transakcji	8
Oddział 2.4.	8
Oddział 2.5. Dane podmiotu sporządzającego Rozdział 4 Warunków obrotu („Załącznik – Zabezpieczanie płynności rozliczeń”)	8
Oddział 2.6. Osoby działające w imieniu IRGiT	8
Oddział 2.7. Oświadczenia o odpowiedzialności osób działających w imieniu IRGiT	8
Rozdział 3. DANE O WARUNKACH OBROTU	9
Oddział 3.1. Opis czynników ryzyka dla nabywców i wystawców Uprawnień do emisji	9
3.1.1 Ryzyko płynności	9
3.1.2 Ryzyko rynkowe	9
3.1.3 Ryzyko specyficzne	9
3.1.4 Ryzyko prawne	10
Oddział 3.2. Warunki jakie powinni spełniać wystawcy i nabywcy Uprawnień do emisji	10
Oddział 3.3. Szczegółowe określenie uprawnień i obowiązków wynikających z kontraktów na Uprawnienia do emisji	10
Oddział 3.4. Sposób ustalenia terminów rozpoczęcia i zakończenia obrotu Uprawnieniami do emisji	11
Oddział 3.5. Termin wykonania praw z kontraktów na Uprawnienia do emisji	11
Oddział 3.6. Indeks na Uprawnienia do Emisji i sposób jego wyznaczania	12
3.6.1 Charakterystyka indeksu	12
3.6.2 Zasady obliczania indeksu	12
3.6.3 Miejsce i zasady publikacji wartości indeksu TGEeuaRR	13
Oddział 3.7. Limity pozycji	13
Oddział 3.8. Podstawowe zasady obrotu Uprawnieniami do emisji	13
3.7.1 Giełdowy obrót Uprawnieniami do emisji	13
3.7.2 Dopuszczenie do obrotu giełdowego	13
3.7.3 Wprowadzenie instrumentu finansowego – Uprawnienia do emisji	13
3.7.4 Szczegółowe zasady notowania instrumentu finansowego - Uprawnienia do emisji	13
3.7.5 Zmiana Regulaminu Giełdy lub innych przepisów giełdowych mających zastosowanie do obrotu Uprawnieniami do emisji	14
3.7.6 Strony transakcji na RIF	14
Oddział 3.9. Standard instrumentu finansowego - Uprawnienia do emisji	14
Oddział 3.10. Podatki	16
Oddział 3.11. Inne informacje, które mogą mieć istotny wpływ na ocenę instrumentów finansowych i ryzyka związanego z ich nabyciem	16
Oddział 3.12. Zmiana w Warunkach obrotu	16
Rozdział 4. Załącznik - Zabezpieczanie płynności rozliczeń	16
Oddział 4.1. System gwarantowania rozliczeń transakcji	16
4.1.1 Skład systemu gwarantowania rozliczeń	16

Oddział 4.2.	Depozyt transakcyjny	17
4.2.1	Zasady określania depozytu transakcyjnego	17
Oddział 4.3.	Rozliczenie i rozrachunek transakcji oraz dostawa Uprawnień do emisji	17
4.3.1	Wymagania w stosunku do strony sprzedającej Uprawnienia do emisji.....	17
4.3.2	Zasady prowadzenia rozliczeń i rozrachunku.....	17
4.3.3	Dostawa Uprawnień do emisji	17
Oddział 4.4.	Zasady postępowania w przypadku braku uregulowania zobowiązań.....	18
4.4.1	Tryb postępowania w przypadku braku środków na pokrycie zobowiązań z tytułu zawartych transakcji	18

Rozdział 2. OSOBY ODPOWIEDZIALNE ZA WSZYSTKIE INFORMACJE ZAWARTE W WARUNKACH OBROTU

Oddział 2.1. Firma, siedziba i adres podmiotu sporządzającego Rozdziały 1 – 3 niniejszych Warunków Obrotu

Firma: Towarowa Giełda Energii S.A.
Siedziba: Warszawa
Adres: ul. Książęca 4, 00-498 Warszawa
Telefon: +48 22 341 99 12
Fax: +48 22 341 99 10
Adres poczty elektronicznej: tge@tge.pl
Adres strony internetowej: <http://www.tge.pl>

Oddział 2.2. Osoby umocowane do działania w imieniu Towarowej Giełdy Energii S.A.

Obowiązujący skład zarządu

1. Piotr Listwoń - Prezes Zarządu
2. Mariusz Buraczyński - Wiceprezes Zarządu
3. Jarosław Ziębiec - Wiceprezes Zarządu

Oddział 2.3. Oświadczenie o odpowiedzialności osób działających w imieniu podmiotu sporządzającego Rozdziały 1 - 3 Warunków Obrotu

Działając w imieniu Giełdy, podmiotu sporządzającego niniejsze Warunki Obrotu, oświadczamy, iż wszystkie informacje zawarte w sporządzanych przez Giełdę Rozdziałach 1 - 3 tych Warunków Obrotu są prawdziwe, rzetelne i nie pomijają żadnych faktów ani okoliczności, których ujawnienie jest wymagane przepisami prawa.

Piotr Listwoń **Prezes
Zarządu**

Mariusz Buraczyński
Wiceprezes Zarządu

Jarosław Ziębiec
Wiceprezes Zarządu

Oddział 2.4. Oświadczenie spółki prowadzącej giełdę o odpowiedzialności za rozliczanie transakcji

Towarowa Giełda Energii S.A. jako spółka prowadząca giełdę oświadcza, iż zapewnia sprawne i prawidłowe rozliczanie transakcji zawartych na RIF, przez zawarcie w dniu 8 lipca 2015 r. „Umowy o współpracy w zakresie rozliczania i rozrachunku transakcji giełdowych” z Izbą Rozliczeniową Giełd Towarowych S.A., tj. podmiotem uprawnionym do dokonywania rozliczeń transakcji zgodnie z Ustawą o obrocie, która to umowa realizowana jest zgodnie z Rozdziałem 4 Warunków obrotu.

Oddział 2.5. Dane podmiotu sporządzającego Rozdział 4 Warunków obrotu („Załącznik – Zabezpieczanie płynności rozliczeń”)

Firma : Izba Rozliczeniowa Giełd Towarowych S.A. (IRGiT)
Siedziba: Warszawa,
Adres: ul. Książęca 4, 00-498 Warszawa
Telefon: +48 22 341 99 01
Fax: +48 22 341 99 83
Adres poczty elektronicznej: irgit@irgit.pl
Adres strony Internetu: <http://www.irgit.pl>

Oddział 2.6. Osoby działające w imieniu IRGiT

Obowiązujący skład zarządu

1. Łukasz Goliszewski - Prezes Zarządu.
2. Tomasz Wieczorek - Wiceprezes Zarządu

Oddział 2.7. Oświadczenia o odpowiedzialności osób działających w imieniu IRGiT

Działając w imieniu IRGiT, podpisani niżej członkowie Zarządu oświadczamy, że wszystkie informacje zawarte w Rozdziale 4 Warunków obrotu („Załącznik – Zabezpieczanie płynności rozliczeń”) są prawdziwe, rzetelne i nie pomijają żadnych faktów ani okoliczności, których ujawnienie jest wymagane przepisami prawa.

Łukasz Goliszewski
Prezes Zarządu

Tomasz Wieczorek
Wiceprezes Zarządu

Rozdział 3. DANE O WARUNKACH OBROTU

Oddział 3.1. Opis czynników ryzyka dla nabywców i wystawców Uprawnień do emisji

3.1.1 Ryzyko płynności

W pierwszym okresie obrotu Uprawnieniami do emisji nie można liczyć na wysoką aktywność i zaangażowanie uczestników rynku. Mogą więc wystąpić sytuacje, gdy zawarcie większej transakcji będzie niemożliwe lub będzie pociągało to za sobą istotną zmianę kursu kontraktu. Płynność obrotu będzie zależeć również od aktywności animatorów rynku. TGE nie określa minimalnej liczby animatorów rynku, w związku z tym w szczególności w pierwszym okresie obrotu Uprawnieniami do emisji może wystąpić sytuacja, gdy żaden podmiot nie będzie jako animator rynku zobowiązany do stałego składania zleceń kupna i sprzedaży danych instrumentów finansowych w celu podtrzymywania płynności obrotu.

3.1.2 Ryzyko rynkowe

Ryzyko rynkowe jest związane ze zmianami kursów Uprawnień do emisji na rynku polskim jak również na rynku europejskim. Uprawnienia do emisji są instrumentem międzynarodowym będącym przedmiotem obrotu na rynkach krajów należących do Unii Europejskiej. Ceny Uprawnień do emisji we wszystkich tych krajach są skorelowane.

3.1.3 Ryzyko specyficzne

Ogólnoeuropejski charakter rynku Uprawnień do emisji wynika z wystandaryzowania w jednolity sposób tego instrumentu finansowego na obszarze całej Unii. Decyzje Parlamentu Europejskiego dotyczące polityki w zakresie ochrony środowiska mają bezpośredni i pośredni wpływ na cenę uprawnień. System handlu uprawnieniami do emisji jest wspólny dla wszystkich państw członkowskich podobnie jak Unijny Rejestr uprawnień do emisji, przy czym jedynie na polskim rynku obrót uprawnieniami prowadzony jest w polskich złotych. Mając na względzie, że waluta notowań na najbardziej płynnych rynkach Uprawnień do emisji jest odmienna od waluty notowań na TGE ryzyko walutowe kształtowania się kursu EUR/PLN stanowi istotne ryzyko specyficzne. „Zgodnie z ustawą z dnia 12 czerwca 2015 r. o systemie handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych (Dz. U. z 2015 r., poz. 1223, z późn. zm.):

- a) Uprawnienia do emisji utworzone w rejestrze Unii od dnia 1 stycznia 2013 r. są ważne bezterminowo.
- b) Uprawnienia do emisji utworzone w rejestrze Unii od dnia 1 stycznia 2021 r. zawierają informację wskazującą, w którym dziesięcioletnim okresie od dnia 1 stycznia 2021 r. zostały utworzone.
- c) Uprawnienia do emisji, o których mowa w zdaniu poprzedzającym, są ważne w odniesieniu do emisji, począwszy od pierwszego roku okresu, o którym mowa powyżej.

3.1.4 Ryzyko prawne

Uczestnicy rynku powinni brać pod uwagę, iż sektor energetyczno-paliwowy podlega uwarunkowaniom prawnym, w szczególności w zakresie regulacji prawnych, zarówno krajowych jak i unijnych, które mogą mieć wpływ na cenę Uprawnień do emisji i mogą ulec zmianie. Podjęcie każdej decyzji zakupu lub sprzedaży Uprawnień do emisji wiąże się między innymi z koniecznością oceny ryzyka prawnego z nim związanego.

Oddział 3.2. Warunki jakie powinni spełniać wystawcy i nabywcy Uprawnień do emisji

Nabywcami i sprzedawcami instrumentu finansowego na zasadach określonych w niniejszych Warunkach obrotu mogą być:

- a) Członkowie Giełdy dopuszczeni do działania na RIF w zakresie kontraktów na Uprawnienia do emisji zgodnie z Regulaminem RIF,
- b) podmioty działające za pośrednictwem firm inwestycyjnych spełniających wymagania określone w lit. a).

Wystawcami i nabywcami kontraktów objętych niniejszymi Warunkami obrotu mogą być uczestnicy rynku będący rezydentami i nierezydentami w rozumieniu ustawy z dnia 27 lipca 2002 r. Prawo dewizowe (Dz. U. z 2012 r., poz. 826 z późn. zm.).

Oddział 3.3. Szczegółowe określenie uprawnień i obowiązków wynikających z kontraktów na Uprawnienia do emisji

Stosownie do przepisów Regulaminu RIF, przez kontrakt na Uprawnienia do emisji rozumie się umowę sprzedaży zawartą pomiędzy sprzedającym Uprawnienia do emisji a kupującym Uprawnienia do emisji na warunkach określonych przez Giełdę w standardzie instrumentu, w której strony ustalają cenę rozliczenia w okresie wykonania umowy. Wykonanie umowy następuje poprzez rozrachunek pieniężny i fizyczny Uprawnień do emisji na zasadach określonych przez Izbę Rozliczeniową.

Uprawnienia do emisji mogą być przedmiotem transakcji giełdowych, zawieranych na RIF, który jest rynkiem regulowanym prowadzonym przez Giełdę, zgodnie z Regulaminem RIF i innymi przepisami obowiązującymi na tym rynku.

Rozliczenia dokonywane są po każdej sesji giełdowej i polegają na ustaleniu zobowiązań i należności uczestników rynku z tytułu zawartych kontraktów oraz wyliczeniu kwot rozliczenia. Podstawą dla dokonania bieżących rozliczeń są ceny rozliczeniowe będące iloczynem kursu

rozliczeniowego kontraktu określonego w momencie zawarcia transakcji i nominału tego kontraktu. Ceny rozliczeniowe wyrażone są w PLN.

Szczegółowe zasady zabezpieczania roszczeń wynikających z kontraktów na Uprawnienia do emisji zawarte są w Rozdziale 4 niniejszych Warunków obrotu ("Załącznik - Zabezpieczenie płynności rozliczeń").

Uczestnicy rynku powinni zwrócić szczególną uwagę na Rozdział 4 niniejszych Warunków obrotu („Załącznik - Zabezpieczenie płynności rozliczeń”), w których opisano zobowiązania Uczestników Izby oraz zasady powstania należności na rzecz stron transakcji.

Oddział 3.4. Sposób ustalenia terminów rozpoczęcia i zakończenia obrotu Uprawnieniami do emisji

Termin rozpoczęcia obrotu Uprawnieniami do emisji objętych niniejszymi Warunkami obrotu zostanie określony w uchwale Zarządu Giełdy, przy czym termin ten nie może przypadać wcześniej niż na 7 dni i nie później niż 30 dni licząc od dnia opublikowania tej uchwały.

Obrót Uprawnieniami do emisji prowadzony jest do 30 kwietnia 2031 r.

Giełda może określić inny ostatni dzień obrotu, podając informację o tym do publicznej wiadomości co najmniej na 14 dni przed terminem ostatniego dnia obrotu.

Określenie innego ostatniego dnia obrotu może nastąpić w szczególności w przypadku podjęcia przez Zarząd Giełdy decyzji o rezygnacji z dalszego notowania instrumentu finansowego z uwagi na okoliczności o charakterze biznesowym. Do okoliczności tych należy zaliczyć w szczególności niezasadność dla dalszego prowadzenia notowań ze względu na brak zainteresowania obrotem Uprawnieniami do emisji uczestników tego obrotu. Decyzja ta może być podyktowana również potrzebą zapewnienia bezpieczeństwa obrotu giełdowego, w szczególności z uwagi na zmianę otoczenia prawnego, mającą wpływ na możliwość dalszego prowadzenia notowań lub rozliczeń, brak odpowiedniej płynności na rynku oraz inne zdarzenia, które mogą mieć wpływ na bezpieczeństwo obrotu.

Oddział 3.5. Termin wykonania praw z kontraktów na Uprawnienia do emisji

Rozliczenie kontraktów na Uprawnienia do emisji następuje w dniu zawarcia transakcji, na zasadach określonych przez Izbę Rozliczeniową.

Rozrachunek pieniężny wykonany jest w pierwszym dniu roboczym następującym po dniu zawarcia transakcji.

Rozrachunek fizyczny wykonywany jest w dniu zawarcia transakcji, poprzez obciążenie lub uznanie rachunku Uprawnień do emisji prowadzonego przez IRGiT dla danego Uczestnika Izby.

Dostawa Uprawnień do emisji odbywa się poprzez ich transfer z rachunku Izby w Rejestrze Unii na rachunek wskazany przez Uczestnika Izby, prowadzony w tymże rejestrze. Warunkiem dokonania transferu Uprawnień do emisji jest złożenie przez Uczestnika Izby wniosku, na zasadach określonych przez Izbę Rozliczeniową.

Oddział 3.6. Indeks na Uprawnienia do Emisji i sposób jego wyznaczenia

3.6.1 Charakterystyka indeksu

Indeks TGEeuaRR służy do wyznaczenia wartości kursu odniesienia dla widełek statycznych, czyli limitów cen w zleceniach. Wyznaczany jest po zakończeniu każdego dnia sesji giełdowej, na której prowadzono notowania instrumentu na Uprawnienia do emisji, począwszy od dnia zawarcia pierwszej transakcji na danym instrumencie. Indeks wyznaczany jest jako średnia ważona cena transakcji, gdzie wagą jest wolumen zawartych transakcji.

W przypadku braku możliwości wyznaczenia indeksu, na potrzeby notowań instrumentu na Uprawnienia do emisji, przyjmowana jest ostatnia wyznaczona na sesji wartość indeksu jako teoretyczny kurs odniesienia.

Pierwszy kurs odniesienia, określony na potrzeby notowań instrumentu na Uprawnienia do emisji, wyznaczany jest przez Giełdę i obowiązuje do momentu określenia indeksu na podstawie transakcji zawartych w czasie sesji.

Giełda zastrzega sobie prawo do wyznaczenia teoretycznego kursu odniesienia w przypadku istotnych zmian w regulacjach odnoszących się do handlu Uprawnieniami do emisji, w szczególności gdy zmiany te mają wpływ na liczbę uprawnień będących w obrocie.

3.6.2 Zasady obliczania indeksu

$$TGEeuaRR = \sum_{i=1}^n P_i \times \left(\frac{V_i}{V}\right),$$

gdzie:

RR – dwie ostatnie cyfry roku końca okresu rozliczeniowego instrumentu, dla którego wyznaczany jest indeks,

n – liczba transakcji,

P_i – kurs ustalony dla i -tej transakcji,

V_i – wolumen obrotu w i -tej transakcji,

V – łączny wolumen obrotu w danej dobie.

3.6.3 Miejsce i zasady publikacji wartości indeksu TGEeuaRR

Wartość indeksu TGEeuaRR obliczona na podstawie transakcji zawartych na instrumencie na Uprawnienia do emisji publikowana jest przez Giełdę każdego dnia po zakończeniu sesji w dniu notowania instrumentu, na stronie internetowej TGE (www.tge.pl).

Giełda nie ponosi odpowiedzialności za szkody poniesione przez uczestników obrotu w przypadku opóźnienia, zawieszenia, ogłoszenia nieprawidłowej wartości indeksu podczas sesji lub zaprzestania obliczania indeksu.

Oddział 3.7. Limity pozycji

W przypadku wprowadzenia przez właściwy organ nadzoru limitów pozycji rozumianych zgodnie z art. 57 dyrektywy 2014/65/UE Towarowa Giełda Energii S.A. będzie monitorowała otwarte pozycje wynikające z działalności Członków Giełdy na instrumencie na Uprawnienia do emisji.

Oddział 3.8. Podstawowe zasady obrotu Uprawnieniami do emisji

3.8.1 Giełdowy obrót Uprawnieniami do emisji

Obrót Uprawnieniami do emisji odbywa się na Rynku Instrumentów Finansowych prowadzonym przez Giełdę, zgodnie z Regulaminem RIF i innymi przepisami obowiązującymi na tym rynku.

3.8.2 Dopuszczenie do obrotu giełdowego

1. O dopuszczeniu do obrotu giełdowego na RIF instrumentu finansowego na Uprawnienia do emisji decyduje Zarząd Giełdy.
2. Dopuszczenie do obrotu giełdowego na RIF instrumentu finansowego na Uprawnienia do emisji następuje poprzez określenie standardu tych kontraktów oraz wymaga udostępnienia tych warunków przez Giełdę do publicznej wiadomości.

3.8.3 Wprowadzenie instrumentu finansowego – Uprawnienia do emisji

Wprowadzenia instrumentu finansowego na Uprawnienia do emisji do obrotu giełdowego na RIF dokonuje Zarząd Giełdy.

3.8.4 Szczegółowe zasady notowania instrumentu finansowego - Uprawnienia do emisji

Szczegółowe zasady obrotu giełdowego instrumentami finansowymi na RIF określone są w Szczegółowych Zasadach Obrotu Rynku Instrumentów Finansowych Towarowej Giełdy Energii S.A.

3.8.5 Zmiana Regulaminu Giełdy lub innych przepisów giełdowych mających zastosowanie do obrotu Uprawnieniami do emisji

1. Uchwałę w sprawie zmian w Regulaminie obrotu Rynku Instrumentów Finansowych Towarowej Giełdy Energii S.A. podejmuje Rada Nadzorcza Giełdy.
2. Zgodnie z Ustawą o obrocie, dokonywanie zmian w Regulaminie RIF wymaga zgody KNF. KNF odmawia udzielenia zgody na dokonanie zmian w Regulaminie RIF, jeżeli proponowane zmiany są sprzeczne z przepisami prawa lub mogłyby naruszać bezpieczeństwo obrotu.
3. Zmian w Szczegółowych Zasadach Obrotu Rynku Instrumentów Finansowych Towarowej Giełdy Energii S.A. dokonuje Zarząd Giełdy pod warunkiem zawiadomienia Członków Giełdy o treści tych zmian co najmniej na 2 tygodnie przed dniem ich wejścia w życie.

3.8.6 Strony transakcji na RIF

1. Stroną transakcji giełdowej może być, z zastrzeżeniem postanowień Regulaminu RIF, wyłącznie Członek Giełdy dopuszczony do działania na Rynku Instrumentów Finansowych.
2. Stroną transakcji giełdowej, której przedmiotem są Uprawnienia do emisji, może być wyłącznie Członek Giełdy posiadający rachunek w Rejestrze Unii.
3. (uchylony)
4. Każde zlecenie sprzedaży weryfikowane jest pod względem liczby Uprawnień do emisji poprzez porównanie wymaganego zabezpieczenia, ustanowionego jako suma liczby Uprawnień do emisji w zleceniach sprzedaży złożonych na rynek przez Członka Giełdy oraz liczby Uprawnień do emisji w zawartych przez ten podmiot transakcjach sprzedaży, pomniejszona o liczbę Uprawnień do emisji w zawartych transakcjach kupna, ze stanem liczby Uprawnień do emisji określonej przez Izbę Rozliczeniową. Giełda nie realizuje zleceń sprzedaży Członka Giełdy w stosunku, do którego weryfikacja zlecenia wykaże, że wymagana liczba Uprawnień do emisji jest wyższa od określonego przez Izbę Rozliczeniową stanu posiadanych Uprawnień do emisji.
5. Ogólne zasady dotyczące członkostwa na giełdzie przedstawione są w Regulaminie RIF oraz w SZOR.

Oddział 3.9. Standard instrumentu finansowego - Uprawnienia do emisji

Standard instrumentu na Uprawnienia do emisji w rozumieniu Rozdziału III Dyrektywy 2003/87/WE ważny w czwartym okresie rozliczeniowym EU ETS (2021-2030) wydawane Operatorom instalacji stacjonarnych - EUA (ang. European Union Allowances) określony Uchwałą Nr Zarządu Giełdy Towarowej Giełdy Energii S.A. z dnia r.

Nazwa skrócona kontraktu	C_EUA-30 gdzie: - C_EUA – instrument finansowy na Uprawnienia do emisji EUA - 30 – dwie ostatnie cyfry roku końca okresu rozliczeniowego.
Kod ISIN	Nadawany przez KDPW S.A. zgodnie ze standardem ISO 6166.

Opis instrumentu	Uprawnienia do emisji – to uprawnienia do emisji, o których mowa w art. 3 pkt 22 ustawy z dnia 12 czerwca 2015 r. o systemie handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych (Dz. U. z 2017 r. poz. 568 i 1089)
Indeks TGEeuaRR	Indeks służy do wyznaczenia wartości kursu odniesienia dla ograniczeń limitów cen w zleceniach. Indeks TGEeua30 wyznaczany jest po zakończeniu każdych notowań instrumentu na Uprawnienia do emisji począwszy od dnia, zawarcia pierwszej transakcji na danym instrumencie. Indeks wyznaczany jest jako średnia ważona cena transakcji zawartych podczas sesji gdzie wagą jest wolumen tych transakcji.
Ostatni dzień notowania instrumentu	30 kwietnia 2031 Jeżeli w tym dniu nie będzie odbywała się sesja giełdowa, ostatnim dniem notowania instrumentu będzie dzień sesyjny bezpośrednio poprzedzający 30 kwietnia 2031 r.
Jednostka notowania	1 kontrakt odpowiadający 1 EUA
Nominał kontraktu (instrumentu)	1 EUA 1 EUA odpowiada jednemu megagramowi (1 Mg) to jest jednej tonie dwutlenku węgla (CO ₂) albo ilości innego gazu cieplarnianego stanowiącego odpowiednik jednego megagrama (1 Mg), jednej tony, dwutlenku węgla (CO ₂), obliczonej z wykorzystaniem odpowiedniego współczynnika ocieplenia
Krok notowania (minimalna zmiana kursu)	0,01 PLN/1 EUA
Wartość kroku notowania (minimalna zmiana ceny)	0,01 PLN
Maksymalna ilość EUA w zleceniu	Jedno zlecenie może obejmować maksymalnie 10.000 Uprawnień do emisji
Cena rozliczeniowa (Wartość kontraktu)	Kurs zawarcia transakcji pomnożony przez nominał kontraktu wyrażony w złotych polskich.
Sposób rozrachunku	Rozrachunek pieniężny wykonywany jest w złotych polskich w pierwszym dniu roboczym następującym po dniu zawarcia transakcji. Rozliczenie podatku VAT następuje zgodnie z obowiązującymi przepisami. Rozrachunek fizyczny wykonywany jest w dniu zawarcia transakcji, poprzez obciążenie lub uznanie rachunku Uprawnień do emisji prowadzonego przez IRGiT. Dostawa Uprawnień do emisji następuje na wniosek Uczestnika Izby Rozliczeniowej (IRGiT) na zasadach określonych przez IRGiT
Depozyt transakcyjny wnoszony przez inwestora	Depozyt transakcyjny służy zabezpieczeniu rozrachunku. Zarząd Izby określa w drodze uchwały minimalną wartość depozytu transakcyjnego.
Wymagania w stosunku do strony sprzedającej	Podmiot składający zlecenie sprzedaży musi posiadać na rachunku Uprawnień do emisji prowadzonego przez IRGiT odpowiednią liczbę EUA, pokrywającą wolumen składanego zlecenia sprzedaży na zasadach określonych przez IRGiT.
Sytuacje szczególne	W przypadkach szczególnych Zarząd Giełdy określa zasady postępowania i niezwłocznie podaje je do publicznej wiadomości.

Oddział 3.10. Podatki

Transakcje zawierane na Uprawnienia do emisji, w tym dochód powstały z tytułu zawartych transakcji, opodatkowane są zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa w Polsce.

Oddział 3.11. Inne informacje, które mogą mieć istotny wpływ na ocenę instrumentów finansowych i ryzyka związanego z ich nabyciem

Poza informacjami zawartymi w niniejszych Warunkach obrotu nie są znane Giełdzie inne informacje, które mogą mieć istotny wpływ na ocenę kontraktów na Uprawnienia do emisji i ryzyka związanego z ich nabyciem.

Oddział 3.12. Zmiana w Warunkach obrotu

Każdą zmianę danych zawartych w Warunkach obrotu Giełda podaje do publicznej wiadomości.

Rozdział 4. Załącznik - Zabezpieczanie płynności rozliczeń

Zabezpieczenie płynności rozliczeń odbywa się na podstawie Umowy o współpracy w zakresie rozliczania i rozrachunku transakcji giełdowych zawartej między Towarową Giełdą Energii S.A. a Izbą Rozliczeniową Giełd Towarowych S.A.

Szczegółowe zasady rozliczeń i rozrachunku transakcji zawartych na RIF zostały określone przez Izbę Rozliczeniową Giełd Towarowych S.A. w Regulaminie Izby Rozliczeniowej i Rozrachunkowej oraz w Szczegółowych zasadach rozliczeń i rozrachunku, dostępnych na stronie internetowej IRGiT (www.irgit.pl).

Oddział 4.1. System gwarantowania rozliczeń transakcji

4.1.1 Skład systemu gwarantowania rozliczeń

1. Izba tworzy i zarządza systemem gwarantowania rozliczeń transakcji zawartych na giełdzie w oparciu o środki finansowe Uczestników Izby, zgromadzone na subkontach rachunku depozytów transakcyjnych prowadzonych przez IRGiT w Banku Płatniku Izby lub w przypadku Uczestników Izby, którzy uzyskali zgodę Zarządu IRGiT, na rachunkach rozliczeniowych prowadzonych w BPUI.
2. Każdy Uczestnik Izby posiada w systemie rozliczeniowym konto zabezpieczeń odzwierciedlające bieżący stan wniesionych zabezpieczeń dla transakcji, za których rozliczenie jest odpowiedzialny.

3. W każdym dniu roboczym po zakończeniu rozliczeń stan konta zabezpieczeń jest aktualizowany w oparciu o wniesione środki pieniężne.

Oddział 4.2. Depozyt transakcyjny

4.2.1 Zasady określania depozytu transakcyjnego

1. Depozyt transakcyjny służy zabezpieczeniu rozrachunku.
2. (uchylony)
3. Wpłaty na depozyt transakcyjny dokonywane są przez Uczestników Izby.
4. Wypłaty środków pieniężnych wniesionych na depozyt transakcyjny są dokonywane w dni robocze na zlecenie Uczestnika Izby, na zasadach określonych w Szczegółowych zasadach rozliczeń i rozrachunku.
5. Zarząd Izby określa w drodze uchwały minimalną wartość depozytu transakcyjnego.

Oddział 4.3. Rozliczenie i rozrachunek transakcji oraz dostawa Uprawnień do emisji

4.3.1 Wymagania w stosunku do strony sprzedającej Uprawnienia do emisji

Warunkiem koniecznym umożliwiającym złożenie zlecenia sprzedaży Uprawnień do emisji jest posiadanie przez Uczestnika Izby, w danym dniu sesyjnym, Uprawnień do emisji na Rachunku IRGiT w Rejestrze Unii, w wolumenie pokrywającym składane zlecenia sprzedaży.

4.3.2 Zasady prowadzenia rozliczeń i rozrachunku

1. Walutą rozliczenia jest złoty.
2. Uczestnik Izby posiada co najmniej jedno konto rozliczeniowe, na którym prowadzone są rozliczenia wynikające z zawartych kontraktów na Uprawnienia do emisji. Dla każdego klienta Uczestnika Izby tworzone jest wydzielone konto rozliczeniowe.
3. Proces rozliczeń rozpoczyna się po otrzymaniu przez Izbę od Giełdy danych wszystkich transakcji zawartych na giełdzie w danym dniu sesyjnym i potwierdzeniu ostateczności tych danych.
4. Rozliczenie transakcji dokonywane jest w każdym dniu sesyjnym.
5. Rozrachunek pieniężny wykonany jest w pierwszym dniu roboczym następującym po dniu zawarcia transakcji.
6. Rozrachunek fizyczny wykonywany jest w dniu zawarcia transakcji, poprzez obciążenie lub uznanie rachunku Uprawnień do emisji prowadzonego przez IRGiT dla danego Uczestnika Izby.

4.3.3 Dostawa Uprawnień do emisji

Dostawa Uprawnień do emisji odbywa się poprzez transfer uprawnień z rachunku Izby w Rejestrze Unii na rachunek wskazany przez Uczestnika Izby, prowadzony w tymże rejestrze. Warunkiem dokonania transferu uprawnień jest złożenie przez Uczestnika Izby wniosku, na zasadach określonych w Szczegółowych zasadach rozliczeń i rozrachunku.

Oddział 4.4. Zasady postępowania w przypadku braku uregulowania zobowiązań**4.4.1 Tryb postępowania w przypadku braku środków na pokrycie zobowiązań z tytułu zawartych transakcji**

1. Uczestnicy Izby mają obowiązek regulowania zobowiązań wynikających z zawartych transakcji w najbliższym dniu roboczym pod rygorem niedopuszczenia do działania na RIF.
2. Jeżeli Uczestnik Izby nie zapewnił na rachunku rozliczeniowym w BPUI wystarczającej ilości środków pieniężnych na pokrycie swoich zobowiązań, jego zobowiązania pokrywane są ze środków wniesionych na depozyt transakcyjny.
3. Na wniosek Uczestnika Izby, Izba może zawiesić możliwość zawierania nowych kontraktów przez Członka Giełdy, który jest klientem Uczestnika Izby, a także zamknąć pozycje otwarte przez tego Członka Giełdy, za których rozliczenie odpowiada Uczestnik Izby.